

Förslag till demokratiskt valprogram afsedt at behandlas vid de kommande de...

Vardagstryck

National Library
of Sweden

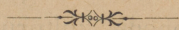
Förslag

till

Demokratiskt Valprogram

afsedt att behandlas vid de kommande demokratiska
kretsvalmötena

sommaren 1890.

1. Allmän rösträtt vid politiska och kommunala val. I främsta rummet bör det politiska penningstrecket borttagas i enlighet med herr J. Mankells motion vid 1890 års riksdag samt rikedomens nuvarande öfvervigt vid de kommunala valen kraftigt inskränkas. *Riksdagsmannavalen böra förläggas till söndag* och närmare ordnas genom särskild *vallag*. Under förutsättning att allmän rösträtt genomföres, nedsättes städernas representationsrätt till likhet med landsbygdens.

2. Yttrande-, församlings- och föreningsrätten tryggas genom grundlag; mot densamma stridande bestämmelser i »ordningsstadgan för rikets städer» samt öfriga »laga stadgar» undanrödjas. *Intet inskränkande af tryckfriheten medgifves.* Myndigheter och domstolar tillhållas att *i lika mån* skydda alla samhällsklasser, partier och religionssamfund mot ingrepp i dessa hänseenden.

3. Fullständig religionsfrihet, fullständigt särskiljande af kyrka och stat. Såsom närmaste önskningsmål framhållas: alla straff för *s. k. religionsbrott* bortfalla; den kyrkliga tvångsbeskattningen upphör; frihet medgifves enhvar att ur statskyrkan utträda; de lärjungar i de offentliga skolorna, hvilkas målsmän det önska, befrias från deltagande i den statskyrkliga undervisningen; det borgerliga äktenskapet lagstadgas för alla.

4. Det offentliga undervisningsväsendet ordnas till ett sammanhängande helt, afpassadt efter olika åldrars och olika lefnadsbanors skilda bildningsbehof, folkskolan utvecklas till en för alla samhällsklasser gemensam *bottenskola*; öfriga läroanstalter organiseras efter hand till öfverbyggnader derå; kraftigt understöd lemnas åt *fortsättningskurser* och *föreläsningar för arbetarne*; *latintvånget* vid de högre skolorna och vid universiteten upphäfves; ett särskildt *undervisningsdepartement* inrättas.

5. Nykterhetssaken befrämjas dels genom understöd af statsmedel åt *i fullt vetenskaplig anda affattade folkskrifter* i ämnet och åt *vårdanstalter åt drinkare*, dels äfven genom *lagstiftningsåtgärder*, i den mån detta fordras af allmänna tänkesättet.

6. Strafflagsstiftningen mildras, närmast genom vanfrejdsstraffets upphäfvande, och *processlagstiftningen* förenklas; *tjenstehjonsstadgan* och *lösdrifvarlagen* upphävas; *s. k. politiska förbrytelser* samt *yttrande- och tryckfrihetsbrott* må icke beläggas med svårare straff än fängelse, och bör fängelsestraffet för alla dessa fall begränsas till blotta frihetens förlust. **Äktenskapslagstiftningen** ändras i öfverensstämmelse med tidens jemlikhetssträfvanden.

7. Det "nya systemets" tullar på lifsförnödenheter upphävas; de indirekta skatterna utbytas efter hand mot *direkt och progressiv beskattning*; främst införes *progressiv arfskatt*; *grundskatterna* må ersättas mot en rättvisare och lämpligare form för jordens skattläggning.

8. Sträng sparsamhet iakttages med statens medel; *hof-, diplomat- och annan statslyx* inskränkes; *öfverflödiga embeten* indragas.

9. Militarismen motarbetas; utgifterna för härväsendet hållas inom sådana gränser, att de för nationens kulturutveckling nödiga medlen ej deraf uppslukas; ingen ytterligare utvidgning af värneplikten medgifves, förr än folket sjelft efter allmänna rösträttens fullständiga genomförande förklarar sig dertill villigt; Sverige ansluter sig till de pågående sträfvandena för *mellanfolkelig lagstiftning* och för uppkommande tvisters biläggande genom *skiljedom*.

10. Utvecklingen mot det **parlamentariska styrelsesättet** främjas, konungens *administrativa lagstiftningsmakt* begränsas, och gränserna uppdragas med noggrannt iakttagande af riksdagens makt och folkfrihetens grundsatser; likställigheten mellan riksdagens båda kamrar upphäfvdes så till vida att *första kammaren endast erhåller ett uppskjutande* eller *s. k. suspensivt veto* i lagstiftningsfrågor; *öppen omröstning* införes i riksdagen.

11. Den sociala frågans lösning främjas genom följande reformer: lagstadgad *normalarbetsdag* om tio timmar, som efter hand sänkes till åtta; en för alla yrken och näringar genomförd *arbetareskyddslagstiftning*; afskaffande af sådant *söndags- och nattarbete*, som icke är för samhället nödvändigt; förbud för anställning i arbete af *barn under fjorton år*; särskild *skyddslagstiftning för minderåriga samt för barnaföderskor* under tiden närmast före och efter nedkomsten; lagstadgade *arbetarekamrar* till afgörande af tvister mellan arbetare och arbetsgifvare, valda till hälften af arbetarne och till hälften af arbetsgifvarne; ökad antal *fabriksinspektörer* med väsentligt utvidgad befogenhet och utsedde inom förslag, uppgjort af arbetarne sjelfve; lag om obligatorisk *olycksfallförsäkring*, med skadeståndet lämpadt efter lefnadsbehofven; af staten understödda *sjukkassor*; allmän, af staten bekostad *ålderdomsförsäkring*; till befrämjande af arbetareförsäkringen bildas genom årliga afsättningar en *riksförsäkringsfond*.

Stockholm i Juni 1890.

Valmän.

